

Advies

Algemene Raad
20 november 2015

Advies over de nota 'Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen'

In uitvoering van het Regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering een langetermijnstrategie voor Vlaanderen opgesteld. Verschillende beleidsdomeinen binnen de Vlaamse administratie werkten hiervoor samen, met als resultaat de nota 'Visie 2050: een langetermijnstrategie voor Vlaanderen'. De Vlaamse Regering keurde deze visienota principieel goed op 18 september 2015.

Ter voorbereiding van deze visienota verscheen eerder al een conceptnota voor een transversale beleidsnota 2050, met een trendanalyse¹. Ook vond er een stakeholdersoverleg plaats op 27 mei 2015, waarbij de adviesraden, VVSG, VVP, de Verenigde Verenigingen en de sociale partners over de conceptnota in dialoog konden gaan. De SARC was vertegenwoordigd op dat stakeholderoverleg en bracht naar aanleiding ervan een advies² uit. Met dat advies trachtte de SARC al in een vroeg stadium input bij de visienota te geven, via algemene opmerkingen zowel als tekstuele aanpassingen op de slides die op het stakeholderoverleg werden gehanteerd.

De SARC-Algemene Raad bespreekt onderstaand advies op zijn vergadering van 26 oktober 2015. Het advies werd opgesteld op basis van vorige adviezen en publicaties van de SARC en besprekingen in de raad.

De Sectorraad Kunsten en Erfgoed werkt momenteel aan een toekomstnota over de kunsten- en erfgoedsector die zal ingaan op maatschappelijke trends en die linken zal leggen met de Visie 2050.

¹ Vlaamse Regering, *Algemene trendverkenning wereld/Vlaanderen 2050*, februari 2015.

² Algemene Raad, *Insteek bij de transversale visienota 2050*, 4 juni 2015.

<http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/AR/adviezen/20150604-advies-insteek-transversale-beleidsnota-vlaanderen-2050.pdf>

1. De ambities voor een inclusieve samenleving betrekken slechts enkele culturele sectoren, de visie is te utilitair ingevuld en benut niet alle mogelijkheden

Vanuit de trendverkenning concludeert de nota dat de toekomst van Vlaanderen afhankelijk is van complexe, disruptieve veranderingen en grondige transformaties. De impact en timing is nog niet bekend, technologische en maatschappelijke veranderingen volgen elkaar in een steeds hoger tempo op. Daarbij wordt in de nota uitgegaan van een maakbare maatschappij: Vlaanderen kan de toekomst zelf mee vorm geven. Kernwoorden daarbij zijn, naast duurzaamheid: kansen bieden aan alle mensen en groepen, durf en verbeeldingskracht, actief samenwerken met de hele bevolking en alle maatschappelijke actoren om het wensbeeld voor Vlaanderen waar te maken. (p. 20)

De SARC wenst daarbij op te merken dat het concept van de ‘maakbare maatschappij’ te vrijblijvend wordt ingevuld. De gevraagde flexibiliteit, maar ook de aan de disruptieve ontwikkelingen eigen risico’s en onzekerheden kunnen ervoor zorgen dat de samenleving juist minder ‘maakbaar’ wordt. Er wordt immers veel van de burgers gevraagd. Niet alleen zijn er veelvuldige verwijzingen naar een nieuwe invulling van de economie (deel-, ruil-, wissel- en *peer-to-peer*-economie) en een vervagend onderscheid tussen producenten, consumenten en werknemers (*prosumers*), er zou ook meer een beroep worden gedaan op individuele burgers die zich begeven in veel verschillende netwerken, er wordt van hen verwacht dat ze veerkrachtig zijn en zich voortdurend aanpassen aan nieuwe (disruptieve) ontwikkelingen en dat ze levenslang blijven leren. Het bieden van kansen aan mensen zal daarom steeds belangrijker worden.

De ambities voor een inclusieve samenleving vermelden expliciet cultuur, kunst, erfgoed en het rijke verenigingsleven (p.31), wat de SARC positief onthaalt. Echter, in andere delen van de nota wordt de kracht van deze sectoren niet gezien en onvoldoende benut. Het sociaal-culturele luik is in de visienota onvoldoende uitgewerkt. Bovendien is er een discrepantie tussen de ambitie om welvaart en welzijn te creëren ‘in een sociaal, open, veerkrachtig en internationaal Vlaanderen, waarin iedereen meetelt’ (p. 22) en de utilitaire, op economische motieven geïnspireerde uitwerking daarvan.

1.1 De SARC is tevreden dat de Vlaamse overheid de verbindende kracht van kunsten, erfgoed en het verenigingsleven in de samenleving erkent maar vraagt daadwerkelijke ondersteuning voor en erkenning van de waarde van andere culturele sectoren

1.1.1. Erkenning voor kunst, erfgoed en verenigingsleven

De Visienota 2050 vermeldt vooral in het hoofdstuk 2.3.2 ‘... voor een inclusieve samenleving’ de troeven van ‘cultuur’. In het bijzonder worden ‘cultuur, kunst, erfgoed en het rijke verenigingsleven’ vermeld (p. 31): ze dragen namelijk ‘niet alleen bij tot creativiteit en sociaal kapitaal, maar hebben ook een economische rol, bijvoorbeeld toerisme’. Ook ‘jongeren spelen een essentiële rol in de toekomst van de samenleving’ (p. 31).

Het belang van deze sectoren komt ook aan bod in het Regeerakkoord³ dat de Vlaamse Regering bij zijn aantreden afsprak: ‘Cultuur verbindt’, lezen we daar (p. 21 e.v.). Het Regeerakkoord stelt onder meer dat Vlaanderen een bloeiende cultuursector van hoge kwaliteit heeft die bijdraagt aan onze

³ Regeerakkoord Vlaamse Regering 2014-2019, Vertrouwen, verbinden, vooruitgaan, 22 juli 2014.
<https://www.vlaanderen.be/nl/publicaties/detail/het-regeerakkoord-van-de-vlaamse-regering-2014-2019>

internationale uitstraling, en erkent de bijdrage van verenigingen, bewegingen en vormingsinstellingen aan gemeenschapsvorming en zelfontplooiing.

Het stemt de SARC tevreden dat alvast de kracht van deze sectoren in de visienota benoemd wordt.
--

1.1.2. Verbindende kracht van alle culturele sectoren

Eén van de drie pijlers waarop de ambities in de Visienota 2050 steunen is de ‘socio-culturele pijler’: ‘Zo bouwen we voort op de internationale aanpak van duurzame ontwikkeling, met aandacht voor *people, planet & profit/prosperity*.’ (p. 22). In punt 3 aangaande de transities worden de ‘socioculturele organisaties’ ook kort vermeld met de rol die ze spelen: ‘Om de transities te realiseren, hebben we een aangepaste mentaliteit en aanpak nodig die gericht is op vernieuwingen en het vermijden van hokjesdenken.’ (p. 63).

Door in de socio-culturele pijler enkel te verwijzen naar het verenigingsleven en vrijwilligerswerk (zie ook p. 31) wordt de kracht van deze sector tekort gedaan en wordt hij miskend in zijn veelzijdigheid en diversiteit.

Er is slechts beperkte aandacht voor kunsten en erfgoed (een enkele zin op p. 31). De kunsten staan niet buiten de samenleving. Integendeel, kunstenaars bevragen de samenleving, stellen de heersende denkbeelden in vraag en creëren nieuwe inspirerende verhalen en beelden. Ze zijn brandstof voor veranderingsprocessen.⁴ Vlaanderen is ook rijk aan cultureel erfgoed, zowel eigen erfgoed, migratie-erfgoed en erfgoed gedeeld met erfgoedgemeenschappen over de wereld. Niet alleen beheerders van collecties cultureel erfgoed en de vele gemeenschappen en verenigingen die actief zijn rond immaterieel erfgoed scheppen plezier in het omgaan ermee. Het cultureel erfgoed wordt ook bijgehouden en gekoesterd omdat mensen erom geven en het dus belangrijk vinden, omdat het een houvast geeft in een veranderende wereld, omdat kennis over het verleden verrijkt en inspireert. Het cultureel erfgoed kan ook nieuwsgierig maken naar andere culturen, andere plekken, andere gewoonten en meer kennis.⁵

De nota vermeldt ‘sport’ slechts tweemaal zijdelings: eenmaal in verband met onderwijs (p. 36: Vlaanderen is o.a. gespecialiseerd in sportwetenschappen, wat volgens de nota kansen biedt, zonder deze te expliciteren) en verder ook bij de verweving van functies in flexibele bouwoplossingen, vb. scholen die na de uren hun sportinfrastructuur ter beschikking stellen (p. 54). Dit is een gemiste kans. De sportsector is een vitale, gezonde, maatschappelijk wervende en verbindende sector met een groeiende economische betekenis. Een visienota over de toekomst van Vlaanderen moet ambities bevatten voor een stimulerend sport- en bewegingsbeleid, lokaal en landelijk via steden en gemeenten, sportfederaties en sportclubs en internationaal via een ambitieus topsportklimaat. Beleidsmatig is sport zowel een middel als een doel. Bij sport als doel gaat het om het mogelijk maken van sportbeoefening omwille van de sport op zich. Bij sport als middel wordt sport ingezet om doelstellingen op andere beleidsterreinen te bereiken, bijvoorbeeld gezondheid, tewerkstelling, integratie.

Een driesporenbeleid blijft nodig voor de sport in Vlaanderen, uitgaande van een totaalvisie op:

- bewegen: lichaamsbeweging als gezonde en actieve leefstijl voor en door allen;

⁴ Memorie van Toelichting bij het decreet houdende de ondersteuning van de professionele kunsten (‘Kunstendecreet’), p. 4. <http://www.kunstenenerfgoed.be/nl/beleid/wet-en-regelgeving/kunstendecreet>

⁵ Memorie van Toelichting bij het decreet houdende de ontwikkeling, de organisatie en de subsidiëring van het Vlaams cultureel-erfgoedbeleid, p. 8. <http://www.kunstenenerfgoed.be/nl/beleid/wet-en-regelgeving/cultureel-erfgoeddecreet>

- meedoen: participatie aan georganiseerd sporten in clubs en federaties, als belangrijke sociale netwerken, en aan anders georganiseerde vormen van sport;
- presteren: competitie- en topsport, ook in een internationale context (deelnemen en organiseren).

De drie sporen zijn niet tegengesteld aan elkaar, maar elk spoor vereist een specifiek en dynamisch Vlaams beleid. Sport als doel is het prerogatief van het Vlaamse sportbeleid. Sport als middel is een belangrijke, maar geen exclusieve opdracht voor het sportbeleid. Wanneer sport als middel wordt ingezet dient dit in een beleidsoverschrijdende context te gebeuren, kaderend in bredere doelstellingen voor Vlaanderen en met beleidsoverschrijdende afspraken.⁶

Wat betreft media gaat de nota slechts in op de technologische veranderingen omwille van doorgaande en disruptieve vormen van digitalisering en hyperconnectiviteit (zie ook verder punt 2 van dit advies). De overheid heeft daarnaast ook een belangrijke rol te spelen bij het in stand houden van het rijke Vlaamse medialandschap. Voor de SARC zijn en blijven ook in de toekomst fundamentele doelstellingen:

- het streven naar een divers, kwaliteitsvol media-aanbod;
- het aanbieden van voldoende Vlaamse content van hoge kwaliteit;
- het bereiken van alle burgers;
- een economisch evenwichtige en duurzame sector;
- het inspelen op zowel nieuwe technologische als sociodemografische evoluties;
- een effectieve en efficiënte openbare omroep.

De Vlaamse mediagebruiker heeft baat bij kwaliteitsvolle lokale inhoud, zowel wat betreft audiovisuele media als geschreven pers. Daarom blijft, ook voor de toekomst, het versterken van de ontwikkeling en productie van lokale inhoud en creativiteit een belangrijk aandachtspunt.⁷ Dit geldt zeker met het oog op een 'hyper-geconnecteerde' wereld waarin toegang tot internationale (media-inhoud steeds gemakkelijker wordt. Lokale stakeholders ondervinden toenemende concurrentie van internationale spelers, maar die laatsten opereren vaak niet in een zogenaamd *level playing field*. Er moet naar worden gestreefd om deze internationale spelers op dezelfde manier als de lokale sector, zowel economisch als inhoudelijk, een toegevoegde waarde te laten creëren voor de Vlaamse markt.⁸

De visienota heeft enkel – en dan nog beperkte – aandacht voor het cultureel erfgoed, de kunsten, en een deel van het sociaal-cultureel werk. Het is een gemiste kans dat de nota nergens de gemeenschapsvormende kracht van alle culturele materies, inclusief sport en media, erkent. De nota moet aan alle culturele materies en sectoren expliciete erkenning van de diverse waarden (zowel artistiek, sociaal als economisch) en daadwerkelijke ondersteuning op maat geven.

⁶ SARC, *Memorandum 2014-2019 van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media*, 2014, p. 55-56.

⁷ SARC, *Memorandum 2014-2019 van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media*, 2014, p. 63; 67.

⁸ Zie ook SARC-Sectorraad Media, *Advies bij de Beleidsnota Media 2014-2019*, 21 november 2014.

http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_media/adviezen/20141121-advies-beleidsnota-media-2014-2019.pdf

1.2 Er wordt te weinig aandacht besteed aan immateriële waarden. Het culturele erfgoed, de kunsten, de media, sport en sociaal-cultureel werk zijn belangrijke sectoren om een bloeiende en duurzame samenleving te creëren.

In zijn memorandum 2014-2019⁹ zette de SARC in het hoofdstuk 'Waarden en algemene aanbevelingen voor een cultuurbeleid' al de wezenskenmerken op een rij die onvervreemdbaar deel uitmaken van de 'culturele materies' (de SARC verstaat hieronder dus zowel **cultuur, jeugd, sport en media**, hierna gebruiken we kortweg 'cultuur'). Zo bepaalt cultuur de identiteit van een gemeenschap, zorgt ze voor zin, passie, meerwaarde en plezier en bevordert en ontwikkelt ze de samenleving. Daarnaast heeft cultuur ook een verbindende kracht en een maatschappelijke functie in het tot stand komen van een inclusieve samenleving.

Omwille van al deze kenmerken is het van belang dat cultuur erkend wordt als een relevante sector en actor die de samenleving mee vorm geeft nu en in de toekomst. Het waarden- en normenkader van cultuur, jeugd, sport en media is absoluut onontbeerlijk om nieuwe waardenoriëntaties te vertalen in het publieke spectrum. Dit gezien de verschillende dimensies¹⁰ die erin vervat zijn:

- de publiek-dialogische ruimte: cultuur, jeugd, sport en media hebben een mobiliserend karakter, kunnen de publieke dialoog stimuleren en bruggen slaan tussen verschillende sectoren en tussen verschillende sociale groepen in de samenleving.
- de leer- en ervaringsruimte: gezien de ruime ervaring van cultuur, jeugd, sport en media met sociaal en collectief leren evenals met maatschappelijke bewustmakings- en emancipatieprocessen, kunnen ze bijdragen tot het omgaan met de onzekerheden inherent aan een diverse en individualiserende samenleving.
- de ruimte voor verbeelding: verbeelding en creativiteit zorgen ervoor dat er in de samenleving op een positieve en constructieve manier kan worden omgegaan met verandering, die inherent is aan de huidige samenleving. Verbeelding en creativiteit zijn immers de core business van cultuur, jeugd, sport en media.

In de context van een samenleving waarin de wervende kracht van grote maatschappelijke verhalen verdwijnt en het maatschappelijke middenveld nieuwe vormen aanneemt, functioneren de culturele materies als een voedende en verdiepende kracht in een samenleving in verandering: de aanwezigheid en actieve inzet van deze sectoren dragen bij tot de vorming van culturele identiteit, zorgen voor zingeving, passie, meerwaarde en plezier. Ze zijn vandaag een echte troef en blijven ook in de toekomst maatschappijversterkende sectoren. Vanuit hun specifieke waarde kunnen ze een belangrijke rol spelen in het ontwikkelen van sociaal kapitaal en competenties.

Bovendien wordt Vlaanderen internationaal aanzien als een culturele topregio. Het is van groot belang dat deze uitgangspositie wordt bewaakt en als een positieve kracht wordt ingezet voor het realiseren van de 2050-doelstellingen.

Cultuur is de barometer van een kwaliteitsvolle samenleving op mensenmaat. In de visienota ontbreken cultuur en de culturele dimensie als bouwstenen-met-meerwaarde. Naast de evidente basisbehoeften waaraan in een samenleving voldaan moet zijn om te kunnen overleven, is er ook nood aan het brede begrip cultuur zoals dat invulling krijgt in cultureel erfgoed, kunstenbeleving, sport, mediaconsumptie en participatie aan sociaal-cultureel werk.

⁹ SARC, *Memorandum 2014-2019 van de Strategische AdviesRaad voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media*, 2014. http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/downloads/memorandum_sarc_2014-2019.pdf

¹⁰ Zie ook SARC-Algemene Raad, *Advies over de Vlaamse ontwerpstrategie duurzame ontwikkeling; 'Samen grenzen ver-leggen'*, 6 oktober 2010 http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/AR/adviezen/20101006_advies_AR_VSDO.pdf

Cultuur en immateriële waarden spelen een belangrijke rol bij het functioneren en welbevinden van onze samenleving. Ze bieden een maatschappelijk surplus. Het nastreven ervan biedt kansen aan elke burger en daarom moeten ze voor de toekomst worden gekoesterd en geborgen. In de visienota worden immateriële waarden echter gekoppeld aan economisch-utilitaristische doelstellingen. Hoewel de nota ook aandacht heeft voor informeel leren en 'leren op sociaal en cultureel vlak' en voor het aanmoedigen van burgers om hun leven lang op sociaal vlak actief te blijven, wat de SARC zeer positief vindt, zijn die elementen niet terug te vinden in het verdiepende stuk van de visienota (p. 35, *Kennisontwikkeling als drijvende kracht*), noch in de eigenlijke transitie (3.2.3. *Levenslang leren en iedereen aan de slag helpen*). Die richt zich op het onderwijs en is opnieuw voornamelijk geschreven in functie van economische doelstellingen, o.a.: 'Persoonlijke leerpaden die aansluiten bij de diversiteit van Vlaanderen zorgen ervoor dat alle burgers op sociaal en economisch vlak hun leven lang actief blijven in de maatschappij. Een maatschappij die voortdurend in verandering is, vraagt om een concurrentiële economie en onderwijs die zich telkens opnieuw heruitvinden om vroegtijdig in te spelen op de verschuivende jobs en gevraagde competenties.' (p. 65)

De SARC vraagt om in de visienota zowel de socio-culturele, de ecologische als de economische pijler evenwaardig te ontwikkelen.

Daarom stelt de SARC voor om een tiende ambitie toe te voegen: een pleidooi voor een open, democratische en inclusieve samenleving met zorg en ruimte voor cultuur in al zijn facetten. Een nieuwe transitieprioriteit daaraan verbonden kan deze culturele materies benoemen als verbindende krachten in de samenleving.

2. Nood aan spectrum en performante netwerken, mediawijze burgers en aandacht voor de privacyproblematiek

Doorheen de nota 'Visie 2050. Een langetermijnstrategie voor Vlaanderen.' zijn er veelvuldige verwijzingen naar digitalisering en een hyper-geconnecteerde wereld, en dit voor alle thema's in de trend-, visie- en transitiebeschrijvingen. Om dit te kunnen bereiken moet de Vlaamse overheid inzetten op 3 domeinen.

2.1 Uitbouw van spectrum en performante netwerken

Door het exponentieel toenemend aantal gebruikers van smartphones en tablets, het stijgende dataverbruik van de diverse toepassingen op die toestellen en de ontwikkeling van het zogenaamde Internet of Things waarbij miljoenen voorwerpen met elkaar worden verbonden, is er nood aan extra spectrum en de uitbouw van performante netwerken om mobiele data in snelheid en volume te kunnen aanbieden aan de gebruikers.

Volgens de trendverkenning evolueren we naar een 'hyper-geconnecteerde wereld' waarin overvloedige beschikbaarheid van computercapaciteit een feit moet zijn en grotere bandbreedte en draadloze netwerken beschikbaar zijn (Visienota p. 10). Dit alles moet ook een gunstige invloed hebben op het gebruiksgemak voor de consumenten/burgers (o.a. p. 31).

In Vlaanderen, als regio met een uitzonderlijke hoge aansluitingsgraad op de kabel, een breed beschikbaar IPTV-aanbod en, als gevolg daarvan, een beperkte interesse in digitale terrestriële

televisie (DTT) bij de consument, wegen de voordelen van een performant draadloos internetaanbod nog meer door dan in landen waar dit niet het geval is.¹¹

Deze doelstelling is bij uitstek te bekijken in een groter geheel, met name op Europees niveau¹². Zo is de Europese Unie o.a. bezig met de 'digital single market' en werd er in 2015 nog een compromis bereikt tussen de Raad van de Europese Unie en het Europees Parlement aangaande een eengemaakte markt voor elektronische communicatie.¹³

De SARC vraagt dat er (verder) actief wordt ingezet op deze noodzakelijke stap om de toekomstvisie zoals verwoord in de visienota te kunnen verwezenlijken met aandacht voor een toekomstgericht Digital Flanders, in opbouw vanuit de erfgoedwereld. Overleg in (inter)nationaal verband en een duidelijk kader zijn daarbij even noodzakelijk.

2.2 Mediawijze burgers

In zo'n hypergeconnecteerde samenleving is het nodig dat burgers mediawijs zijn, dat wil zeggen dat zij over de nodige competenties beschikken om actief en kritisch met alle media en media-inhouden te kunnen omgaan. Absolute voorwaarde is dat media divers en toegankelijk blijven. Op verschillende plaatsen in de visienota wordt gerefereerd naar een digitale kloof en de noodzaak aan toegankelijkheid (o.a. p. 32, 39, 59), maar er is geen aanzet tot een oplossing voor de moeilijkheden die gedetecteerd worden. Nochtans is er al veel werk verzet, o.a. naar aanleiding van de Conceptnota Mediawijdsheid¹⁴ en met de oprichting van het kenniscentrum mediawijs.be. De SARC vraagt om k aandacht te hebben voor:

- Het vastleggen van prioriteiten en het aanpakken van fragmentatie;
- Het positief benaderen van media;
- Inclusie als rode draad;
- Het betrekken van ouders en het inschakelen van leerkrachten;
- De rol van informeel leren;
- Een beleid rond toegankelijkheid.

Er moet actief (verder) werk worden gemaakt van het, via verschillende kanalen en leerwijzen, stimuleren van mediawijdsheid bij **alle** burgers.

2.3 Rechten- en privacyproblematiek

De nota stelt risico's vast op vlak van privacy- en rechtenproblematiek, o.a.: 'De globale informatie-infrastructuur evolueert naar een communicatie-infrastructuur. Nieuwe toepassingen gaan uit van cloud computing van waaruit steeds meer cloud-based diensten worden gecreëerd. Hierbij treden vragen op over privacy en informatiebeveiliging.' (p. 10)

¹¹ SARC-Sectorraad Media, *Aanbevelingen rond digitaal dividend en PMSE-problematiek op korte en lange termijn*, 19 mei 2015. http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/SR_media/adviezen/20150519-advies-digitaal-dividend.pdf

¹² Zie ook Beleidsbrief Media 2015-2016, OD 2.1 en OD 4.2.

¹³ <http://data.consilium.europa.eu/doc/document/ST-10788-2015-ADD-1/nl/pdf>

¹⁴ Zie ook SARC-Algemene Raad, *Advies over de Conceptnota Mediawijdsheid*, 20 juni 2012.

<http://www.cjism.vlaanderen.be/raadcjism/AR/adviezen/20120620-gecoördineerd-advies-conceptnota-mediawijdsheid.pdf>

Dit thema staat vooral op federaal niveau op de agenda, o.a. met het actieplan 'Digital Belgium'¹⁵. 'Digitaal vertrouwen en digitale beveiliging' is daarin een van de inhoudelijke prioriteiten.

De SARC vraagt dat de Vlaamse overheid hieraan waar nodig en nuttig meewerkt.

3. Opbouw van toekomstvisie 2050: nood aan verbinding

De ambitie voor Vlaanderen in 2050 (punt 2.3, p. 22) wil men realiseren door een nieuwe economie, voor een inclusieve samenleving en binnen de ecosysteemgrenzen van de planeet. De ambitie steunt op drie pijlers: een economische, een socio-culturele en een ecologische pijler.

De SARC is tevreden dat ook de socio-culturele een sterke pijler is ter ondersteuning van de ambitie, maar vindt dat het socio-culturele luik in de nota onvoldoende is uitgewerkt. Gezien de maatschappelijke meerwaarde van cultuur, jeugd, sport en media ziet de SARC dit als een gemiste kans. Bovendien heeft de visienota ook te weinig aandacht voor onderwijs. De socio-culturele pijler is in de transversale beleidsvisie geen gelijkwaardige pijler aangezien hij onderschikt is aan een utilitaristische economische logica, wat de SARC betreurt. Bovendien mist de raad ook de samenhang tussen de drie pijlers. De uitdaging is om te ontdekken en verduidelijken hoe deze pijlers in balans kunnen worden gebracht en in welke verhouding ze tot elkaar staan.

De drie pijlers in het schema staan rechtop, ze zijn omhoog gericht. Vanuit een duurzaamheidsdenken staan de drie pijlers evenwel in onderlinge relatie. Ze zouden in het schema dan ook beter een driehoek vormen, zodat de meerwaarde die de interactie oplevert, gevisualiseerd wordt.

Zo zou het ook duidelijker zijn dat er een integraal en sector- en beleidsdomeinoverschrijdend beleid beoogd wordt. De vraag die het document eerder zou moeten beantwoorden is: 'Hoe willen/moeten we in 2050 samenleven?'. Alle thema's dragen bij aan het beantwoorden van deze vraag, terwijl de ambitie in het huidige document sterk economisch / utilitair gericht is .

Namens de Algemene Raad,

Luk Verschueren, algemeen voorzitter
Iris Van Riet, algemeen secretaris

¹⁵ <http://www.digitalbelgium.be/nl>